Klaidas Perminas

Spėjamos kuršių piliavietės *Poys* vietos tyrimai

2018 m. buvo tęsiami 2013–2017 m. vykdyti žvalgomieji tyrimai spėjamos kuršių piliavietės *Poys* vietoje tarp Liepų ir Pievų gatvių (Klaipėdos miestas) (*ATL 2013 metais*, 2014, p. 79–83; *ATL 2014 metais*, 2015, p. 101–105; *ATL 2015 metais*, 2016, p. 130–134; *ATL 2017 metais*, 2018, p. 79–83). 2018 m. iškasta viena perkasa, iš viso ištirta 50 m². Perkasa kasta vidinėje (P) centrinės spėjamos piliavietės teritorijos dalyje pratęsiant 2014–2017 m. tirtų vietų tyrimus (1 pav.). Ieškota vėlyvuoju geležies amžiumi datuojamų radinių bei struktūrų. Kadangi perkasos P dalis kasta jau griovio vagoje, tyrimų metu buvo itin aktualu įvertinti grunto specifiką ir sluoksnių stratigrafiją.

Perėjimai tarp sluoksnių daugumoje perkasos vietų – be ryškių ribų, gruntas persimaišęs. Tačiau perkasos P dalyje, prieš pat reljefo nuolydį į griovio pusę fiksuotos labai aiškios ribos tarp skirtingų gruntų – tamsios žemės viršuje ir pilko drėgno smėlio žemiau (2 pav.). Šitoks gruntų išsidėstymas fiksuotas pirmuose trijuose metruose nuo griovio. Toliau tarp gruntų sandūrų tokių ryškių ribų nebuvo. Tai rodo, jog šioje vietoje žemės paviršius kažkada buvo lygintas. Be to, didžioji perkasos dalis kasta jau griovio vagoje, tačiau kaip ir ankstesnių tyrimų griovio artumoje metu nerasta jokių upės senvagei būdingų požymių.

Iškasus perkasą rasta keletas struktūrų – tamsaus smėlio užpildo dėmių (3 pav.). Vienoje jų aptiktas skaldytinio fragmentas. Kiti reikšmingesni radiniai – 3 lipdytos ir 3 žiestos keramikos šukės (viena – „Ordino keramikos“ šukė, kitos dvi būdingos XVII–XVIII a.) (4 pav.), 3 šlako gabaliukai, 4 titnaginiai radiniai (skaldytinis, anksčiau minėtas kito skaldytinio fragmentas, titnaginė skeltė bei nuoskalos dalis (5 pav.). Kultūrinio sluoksnio storis perkasoje – 50 cm.

1 pav. 2018 m. tyrimų vieta – perkasa 1 (pažymėta raudonai, mėlynai – 2014–2017 m. tirtos vietos). R. Kraniausko brėž.

Fig. 1. Location of the 2018 investigations: trench 1 (marked in red). The 2014–2017 excavations are marked in blue.

2 pav. Paviršiaus ir grunto nuolydis į griovio (P) pusę. K. Permino nuotr.

Fig. 2. The ground's surface and soil layers sloping down towards the moat (to the S).

3 pav. Struktūra (dėmė) perkasoje 50 cm gylyje. K. Permino nuotr.

Fig. 3. A structure (stain) in the trench, at a depth of 50 cm.

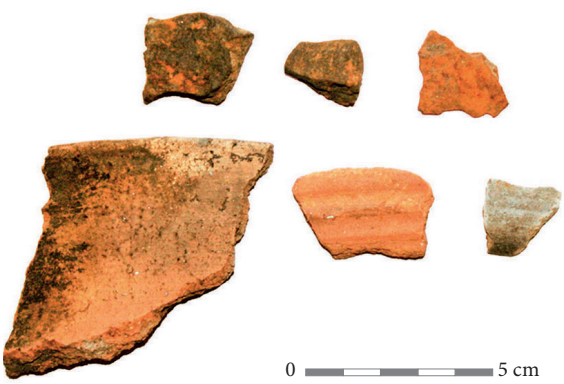

4 pav. Keramikos šukės. K. Permino nuotr.

Fig. 4. Potsherds.

5 pav. Titnaginiai radiniai. K. Permino nuotr.

Fig. 5. Flint finds.

The Field Evaluation at the Suspected Site of Curonian Poys Castle

In 2018, the evaluation was continued at the presumed site of Curonian Poys Castle between Liepų and Pievų Streets in the city of Klaipėda. The castle itself was mentioned in at least three different 13th-century (1253, 1258, and 1291) written sources. In 2018, one trench (a total of 50 m^2) was excavated (Figs. 1–3). The cultural layer in the trench was 50 cm thick. The finds include 3 small pieces of iron slag, 4 flint artefacts, 3 hand-built potsherds dated to the Iron Age, and 3 hand-thrown potsherds dated to the 14th–15th and 17th–18th centuries (Figs. 4–5). The results and artefacts from the 2018 investigation support the author's hypothesis that the site of Poys Castle possibly exists in the investigated area.

Stanislav Rutkovski, Pavel Vutkin

Vaitkuškio piliakalnio papėdės gyvenvietė

2018 m. atlikti archeologiniai tyrimai Vaitkuškio piliakalnio su gyvenviete (UK 24160) teritorijoje (Ukmergės r., Pabaisko sen., Slabados kaimas). Tyrimų metu minėtos teritorijos apsaugos nuo fizinio poveikio pozonyje bei nesaugomoje teritorijoje šalia pozonio ištirti šeši 1x1 m dydžio šurfai (bendras tirtas plotas 6 m^2) bei žvalgyta viena 62,5 m ilgio, 45 cm pločio ir iki 1,3 m gylio tranšėja. Iš viso Vaitkuškio piliakalnio papėdės gyvenvietės teritorijoje 2018 m. ištirtas 131 m^2 dydžio plotas (viena 131 m ilgio, 1 pločio perkasa) (1 pav.).

Vykdant žvalgomuosius tyrimus Vaitkuškio piliakalnio su papėdės gyvenviete apsaugos nuo

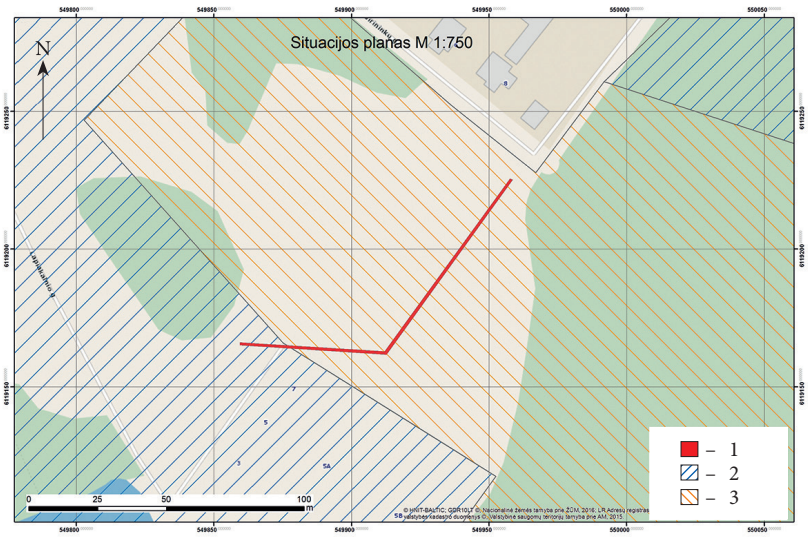

1 pav. Situacijos planas: 1 – tirta perkasa; 2 – pozonis; 3 – saugoma teritorija. P. Vutkino brėž.

Fig. 1. Situation plan: 1 – excavated trench; 2 – subzone; 3 – protected territory.